

[Erik Kragh.]

omfattet? De har omfattet etableringen af den direkte fjernskriverforbindelse mellem det hvide hus og Kreml, og de har omfattet atomprøvestopaftalen og aftalen om ikke at sætte kernevåben på satellitter; de har omfattet gensidige erklæringer om reduktion af materiale til brug for kernevåben og om nedskæring af forsvarsbudgetterne, meget beskedne nedskæringer, som ikke bevirker nogen nedsættelse af de pågældende landes styrker — jeg tænker på USA og Sovjetunionen. Men ingen af disse foranstaltninger har i og for sig betydet nogen indrømmelse hverken fra vest eller øst.

Meget tyder på, at vi er på vej frem mod en form for afspænding. Hele kontakten over jerntæppet, den løsere sammensætning af både øst og vest, navnlig østblok-landenes begyndende liberalisering og højnelse af levestandarden og det handelspolitiske samkvem, der kan opnås mellem vest og øst, er alt sammen ting, der tyder på, at vi har en mulighed for efterhånden også at nå til en afspænding. Forsiden af medaljen er alle disse mange tegn fra øst og vest på, at man er interesseret i en afspænding. Men bagsiden af medaljen er de militære og de politiske kendsgerninger. De politiske kendsgerninger, det er naturligvis i særlig grad spændingen om det delte Tyskland og om Berlin, og de militære kendsgerninger, det er, at Sovjetunionen stadig har 400.000 mand med 6.000 kampvogne stående alene i Østtyskland, stadig har 700 mellemdistanceraketter med atomladninger rettet ind mod mål i Vesteuropa.

Når vi tænker på de svingninger fra spænding til afspænding, vi har oplevet siden Stalins død, må vi sige, at vi ikke har nogen sikkerhed for, hvad der kommer. Vi ved ikke, hvem der regerer i Sovjetunionen om 2 eller 5 år, og vi ved ikke, hvad der vil være russisk politik om 2 eller 5 år. Vi har oplevet disse svingninger: først freds- og charme-offensiverne fra 1953 til 1956, så tragedien i Ungarn, derefter spændingen om Berlin fra 1957 til 1959, så afspændingen, da Khrustjev besøgte Eisenhower i Camp David i Amerika, derefter højspændingen efter det mislykkede topmøde i Paris i 1960, så krisen på Cuba og afspændingen efter Cubakrisen. Alt dette siger os, at vel skal vi arbejde for nedrustning af al vor magt og med alle de

midler, vi har, men samtidig skal vi i vesten holde hovedet klart og være på det rene med, at så længe der ikke er nogen sikkerhed, så længe er det svært at øjne en virkelig afspænding.

Det er også vanskeligt at se, hvorledes afspændingen skal blive en realitet, så længe kommunisterne rundt omkring på kloden modarbejder den vestlige verden og særlig USA med støtte til de såkaldte nationale befrielseskrige, med andre ord med støtte til kommunistiske infiltrations- og guerillakrige, oprør og forsøg på at styrte de lovlige regeringer i de pågældende lande. Man må ikke glemme, at det, amerikanerne i øjeblikket kæmper for i Vietnam, er ikke Vietnam alene; det er hele Sydøstasiens skæbne, der står på spil, og det er os ingenlunde ligegyldigt, hvordan det kommer til at gå i Østasien.

Vi har opnået en stabilitet gennem den magtbalance, der er oprettet, en stabilitet af en sådan art, at jeg godt vil vove at påstå, at en krig ikke vil opstå i Europa under de nuværende forhold. Dermed være ikke sagt, at en krig ikke kan opstå, for forholdene i det mellemste østen og i Sydøstasien er farlige og eksplosive, men jeg vil på den anden side tro, at stormagterne, atommagterne, vil være meget varsomme med at lade det komme så vidt.

Hovedpunktet i nedrustningen er måske at hindre spredning af kernevåben. Intet vil være farligere, end hvis det ene land efter det andet får kernevåben. Man behøver blot at tænke på, hvad det vil sige, at Kina nu efterhånden får mulighed for at anskaffe sig kernevåben — Kina, som i hvert fald tilsyneladende har en imperialistisk, ærgerrig politik, som råder over et uhyre menneskemateriale, og hvis mål man faktisk ikke rigtig kan overskue. Nu kan man have det håb, at Kina, efterhånden som staten industrialiseres og levestandarden hæves, ligesom Sovjetunionen vil blive mindre interesseret i krigeriske konflikter; i øjeblikket er det i alt fald ikke interesseret deri på grund af de kinesiske atomanlægs sårbarhed i tilfælde af krig.

Som sagt, det er klart, at vi skal arbejde på denne linje i vest: en skridt- og trinvis reduktion af rustningerne til et vist niveau, således at balancen holdes, og således at den krigsafskrækkende faktor stadig er til